16 jaar, No. 90. 's HERTOGENBOSCH, Dingsdag 30 Julij 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad.. f 12.
Franco per post.. 14!

(Verschijnende driemaalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 *cents de regel*
behalve 35 *cents zegel*

DICERE VERUM QUID VETAT?

PROVINCIE NOORD-BRABANT.

AANBESTEDING.

Op *Dingsdag den 6n. Augustus* 1844, des middags ten *twaalf ure*, zal onder nadere goedkeuring van de gedeputeerde staten der provincie *Noord-Brabant*, door een der leden van gezegd kollegie en in bijzijn van den hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in gemelde provincie, op het stadhuis te *Bergenopzoom*, worden aanbesteed:

Het *gereedmaken* van de *aardenbaan* en het *bestraten* van het gedeelte des grooten wegs der 2e klasse no. 1, van af *Bergenopzoom* tot *Hoogerheide*, lang 8170 ellen; met het onderhouden van dien gedurende *een jaar* na de voltooijing, met de vereischte leveranciën daar onder begrepen.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek op hetwelk bovengemeld werk zal worden aanbesteed, zal, boven en behalve aan het lokaal van het gouvernement te 's Hertogenbosch ter lezing liggen, te Bergenopzoom op het stadhuis, bij *J. de Bruijn* in den prins van Luijk, in het hof van Holland en in het koffijhuis genaamd de Polderboer; te Breda bij de erven *Vermunt* in de Zwaan; te Giessenhain in het Regthuis; te Gorinchem bij *van Oosterwijk*; te 's Gravenhage bij *Smeets* in het Zuid-Hollandsch koffijhuis; te Heusden bij *H. Verhoeven*; te 's Hertogenbosch in het Neêrlandsch-, Oud Stadsch-, Brabandsch-, Antwerpsch, Eindhovensch-, Stadsch-, Molenaars-, Koopmans- en Voermans koffijhuis; mitsgaders in de Logementen de gouden Leeuw, het Oudkeizershof en de Eenhoorn; te Hoogerheiden in de herberg Klein Antwerpen; te Kiddert in de Stads Herberg; te Nijmegen bij *van Meurs* aan de gierbrug; te Sleeuwijk bij *Kleman* aan het veer; te Sliedrecht in het regthuis; en te Steenbergen bij *van Meel* en bij *Antonie Laden*, alsmede bij den opzigter *A. Durivelaar*; te Terheyden bij *van Lommel*, en te Willemstad in de Oranje Societeit.

Zullende op den derden dag voor dien op welken de aanbesteding bepaald is, de vereischte aanwijzing in loco gemeld gedaan, te beginnen op het einde van de Keistraat buiten de Bosch-poort *van* Bergenopzoom, *des voormiddags om* tien ure *precies, en intusschen de verlangde* verdere *inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den* Hoofd-Ingenieur *als bij den Provinciaal Ingenieur* Jonkheer E. C. B. Ridder van Rappard, *te* 's Hertogenbosch.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie *Noord-Brabant*.

A. L. BORRET.

AMERIKA.

Bij een door de regering van Paraguay uitgevaardigd besluit, zijn de havens van die republiek voor de schepen van alle natien open verklaard. Brieven uit Buenos Ayres melden er bij, dat de Engelsche zijne in den boezem der kommissie gedoodene taal, [illegible] dat Engeland zich verbonden had, de volkomene onafhankelijkheid van Paraguay te doen erkennen en te waarborgen.

DUITSCHLAND.

De *Neurenburger-Correspondent* deelt mede, dat de fabrijk-arbeiders van Deutsch-Brod (Bohemen), opgestaan zijn en op het voorbeeld van die van Praag en van Reichenberg, de machines hebben verwoest. De in den omtrek gekantonneerde troepen, hebben onmiddelijk bevel bekomen, naar het tooneel dezer wanordelijkheden op te rukken, ten einde er de rust te herstellen.

Zoo als men ziet, verspreidt zich de geest des opstands, op eene onrustbarende wijze in Bohemen. Sedert minder dan eene maand, is dit de derde plaats, waar ernstige onlusten voorvallen. Nauwelijks is de rust op een punt hersteld, of de onrust begint op een ander. Deze gebeurtenissen verdienen door de Oostenrijksche regering ernstig overwogen te worden; het schijnt dan ook, dat zij zich daarmede ijverig bezig houdt. Men hoort echter niet, dat zij tot heden eene enkelen maatregel genomen heeft, om dien droevigen stand van zaken te doen ophouden.

ENGELAND.

Lord Heytesbury, de nieuwe onderkoning van Ierland, doet den 24. dezer zijne plegtige intrede in de Iersche hoofdstad.

— Het hoogerhuis heeft den 22. het wets-ontwerp aangenomen, waarbij de uiterst gestrenge straffen tegen Roomsch-Katholijken, in zekere gevallen, worden afgeschaft. De bisschop van Londen bood eenen sterken tegenstand aan dit ontwerp, hetwelk, naar zijn oordeel, de suprematie van Rome in het vereenigde koningrijk ten gevolge zou hebben; maar de lord kanselier heeft betoogd dat alle voorzigten genomen waren om oodanige vrees overtolling te maken.

— Door den heer Sheil is in het lagerhuis de motie gedaan, dat bijadres aan de kroon het overleggen van eene stuk kanonnade zou worden die met betrekking van het bombardement door de Franschen in verband staan, bij welke gelegenheid hij beweerde dat de belangen van Engeland niet genoegzaam waren behartigd, toen men Frankrijk toeliet dat land te onderwerpen, en later den invoer van Engelsche manufakturen aldaar door het heffen van hooge regten, zoo goed als te beletten. Hij gispte het verder dat de Britsche scheepsmagt op de kusten van Ierland was zamengetrokken, tijdens zulke, naar zijn gevoelen, in de Middelandsche Zee had moeten geschieden, toen de Franschen een sterk eskader op de kusten van Marokko vereenigden.

De minister Peel betreurde het dat deze zaak op tet sprake was gebragt, naardien dit alleen strekken kon tot nadeel der pogingen der Engelsche regering, tot voorkoming van een oorlog tusschen Frankrijk en Marokko, te verlammen. Het zou, meende hij, met het gezond verstand strijden, na een zoo lang tijdsverloop, thans nog de ontruiming van Algerie te eischen. Het bombardement van Tanger wegens de regten, bevatte niets onbillijks, nogtans waren omstandigheden aanleiding geweest, dat men zich met de verklaring der Fransche regering vergenoegen, dat zij niets verder eischte dan dat Marokko geene schuilplaats en bijstand aan Abd-el-Kader verstrekken zou. Wat de Engelsche zeemagt betrof, deze was op zoodanigen voet ingerigt dat zij gerustelijk alle mogelijke omstandigheden kon afwachten.

Nadat lord J. Russell deze laatste bewering wedersproken, waar overigens de behandeling der zaak insgelijks afgekeurd had, werd de motie van den heer Sheil, zonder hoofdelijke stemming, verworpen.

— Sir Robert Peel heeft in het lagerhuis te kennen gegeven, dat het geene diplomatische maatregelen [illegible] om den oorlog tusschen Frankrijk en Marokko voor te komen, en om den keizer Abd-el-Rhaman, tot inwilliging der door Frankrijk gestelde voorwaarden te bewegen. Deze woorden schijnen 's keizers gezindheid te verklaren om het geschil met Frankrijk bij te leggen, terwijl daartegen zijne generaals, door Abd-el-Kader opgehitst, alles in het werk stellen, om den oorlog onvermijdelijk te maken.

— Men meent dat het O'Connell vergund zal worden de assises te Cork, welke den 31 dezer aanvangen, bij te wonen, alwaar zijne tegenwoordigheid, als gemagtigde in sommige regtszaken, onvermijdelijk wordt geacht.

— O'Connell heeft aan al de maires in Ierland, voor zoo ver zij de zaak der herroeping van de unie zijn toegedaan, een exemplaar zijner afbeelding ten geschenke gezonden.

— Kapitein Warner [illegible] landsteden, in de nabijheid van Boulogne, in tegenwoordigheid van meer dan vijftigduizend aanschouwers, onder welke zich vele personen van rang bevonden, de sedert lang beloofde proef met het door hem uitgevonden middel tot plotselinge vernieling van schepen gemaakt, met dit gevolg dat een tot dat einde kosteloos afgestaan Fransch barkschip, van tusschen de drie en vierhonderd ton, in weinige oogenblikken zoo volslagen vernield werd, dat er niets meer dan de gedeelte kiel en masten overbleven. Het blijft tot hiertoe een raadsel, welke krachten de uitvinder aanwendt, maar het is, mits het gouvernement de kosten, die hij hiertoe zelf gedragen heeft, voor zijne rekening neemt, en hem het geheim afkoopt, de proef op grootere schaal herhalen, en bewijzen hoe hij met slechts een kanonschip, maar eene geheele vloot, op dezelfde wijze zou kunnen vernielen.

[illegible]

Wij hebben bericht uit Algésiras dat zich op de kust van Marokko een klein Spaansch [illegible] vereenigde. De generaal Mauri zou [illegible] de generaal Narvaez Bruton over den Tinto [illegible] gel en de generaal Uribe over het [illegible] van het leger

voeren. Het opperbevel is, zoo als men weet, aan den generaal Villalonga toevertrouwd.

De regering heeft eene lichting van 50,000 man bevolen.

—Een Madrilsch dagblad, *El Castellano*, verzekert dat koningin Isabella een besluit heeft geteekend, waarbij het gansche land in staat van beleg wordt verklaard. Het blad schijnt aan dit berigt geloof te hechten; ons dunkens behoeft hetzelve echter bevestiging.

FRANKRIJK

Den 24. waren allerlei geruchten ter beurze van Parijs in omloop: de regering zou depêches van den prins van Joinville ontvangen hebben, waarin hij om versterking vroeg, en dien ten gevolge zouden Levelen gegeven zijn om vijftien duizend man naar Marokko te doen vertrekken; hierbij voegde men dat de vijandelijkheden op nieuw hevig waren aangevangen, dat de prins zich gereed maakte om Tanger te bombarderen, en eindelijk dat de keizer van Marokko, Abd-el-Rhaman, onttroond en door Abd-el-Kader vervangen was.

— Omtrent het Fransche eskader heeft men berigten van Algésiras van den 12 dezer. Nadat de prins aldaar den vorigen morgen ten anker gekomen was, liet de kommandant-generaal dier plaats hem vragen, wanneer hij hem aan boord zou kunnen ontvangen, waarop de prins antwoordde dat hij zelf het bescheid zou gaan brengen; hij begaf zich dan ook terstond met eene sloep naar de stad, waar men hem niet zoo spoedig verwacht had en dus de gebruikelijke eer niet kon bewijzen. Toen de prins weder aan boord der *Suffren* was teruggekeerd, ging eene kommissie uit den stedelijken raad derwaarts, om hem huisvesting aan te bieden, waarvoor de prins bedankte, tevens zeggende dat hij dikwijls aan wal zou komen, maar verzocht dat de gebruikelijke eerbewijzen alsdan achterwege bleven. De kommandant-generaal en de andere autoriteiten hebben hem daarna bezocht.

— De geruchten, welke met opzigt tot een Engelsch schip, bemand door den prins van Joinville zou in den grond geboord zijn, hebben rondgeloopen, worden nagenoeg door het *Journal des Débats* gelogenstraft. Hetzelve zegt namelijk het volgende:

» Ter beurze is sprake geweest van eene gebeurtenis, die, naar onze overtuiging van allen grond te ontbloot, en aan welke ook door niemand werd geloof geslagen, ofschoon zij niet nagelaten heeft eene zekere sensatie te verwekken. »

— De prins van Joinville heeft zich niet lang in de baai van Algésiras opgehouden; hij is den 15 met zijne divisie in de baai van Kadix aangekomen. De prins stapte onverwijld aan land en begaf zich naar den Franschen konsul.

De Deensche en Spaansche eskaders waren te Kadix. Het Hollandsch smaldeel is den 13 uit de baai van Gibraltar onder zeil gegaan, zijnen koers naar het Oosten rigtende.

Ingens brieven uit Algésiras van den 14., verwachtten men eene Engelsche divisie te Gibraltar.

—Naar aanleiding van het dagblad *l'Univers* hebben wij in een onzer vorige nummers aangekondigd, dat de bisschop van Parijs en de in de hoofdstad aanwezige bisschoppen, schriftelijk geprotesteerd hadden tegen het voorstel door den heer Thiers in zijne rapport over de wet op het onderwijs gedaan, om namelijk de kleine seminarien wederom in het bezit te stellen der beurzen, aan hen door de ordonnantie van 1828 toegekend. Het artikel van *l'Univers* schijnt eenigzins voorbarig en niet geheel juist te zijn, althans wij vernemen thans met zekerheid, dat de geëerde kerkvoogden vermeend hebben, dat het gemelde voorstel, van hunne eer eischte, niet een openbaar en gezamenlijk protest, maar een individueel en geheimen brief, waarin ieder van hen aan den minister van eeredienst dank zou betuigen voor zijne in den boezem der kommissie gehouden taal, en hem levens kund be doen zou te kennen geven, dat zij geene gelden tot vergoeding zullen aannemen voor een wettig bestaande, doch gevaarlijke vrijheid.

—De *Memorial* van Rouen deelt de navolgende tijding mede:

Aankomst van den prins Dè Bo Hé. Het schip de jonge Frederika, kapitein Gaultier, aangekomen van Gabon te Rouen, heeft op dit plaats twee zonderbare personaadjes overgebragt, namelijk den prins Dè Bo Hé, oudste zoon van den koning van Tassou, eene landstreek, gelegen bij de rivier Gabon, aan de golf van Guinea, onder de keerkringen, alsmede I-ta-Tou, neef en eerste minister van zijne negermajesteit. De eer hebbende van aan den prins te worden voorgesteld, hadden wij een gesprek met hem door tusschenkomst van eenen tolk, want de taal van den jeugdigen Dè Bo Hé is zamengesteld uit een mengelmoes van Fransch, Engelsch en negerspraak. Zie hier hetgeen wij vernomen hebben omtrent zijnen levensloop en de reden van zijne komst in frankrijk. De koning van Tassou naar kleinkinderen verlangende, had het oog laten vallen op een meisje in zijn koningrijk, genaamd Jow No, dat is oliphant, en ook Thio Offa, dat is glinsterende maan, zijnde de dochter van eenen der voornaamste grooten. Jow No is thans nagenoeg zes jaren oud; maar de inlanders des rijks in eenen verachterden toestand zijnde, was de jonge prins niet bij magte, meer dan de helft aan den vader te betalen van de som, op welke het meisje was gewaardeerd, namelijk op zes flesschen rum, acht maten goudstof en eene zekere hoeveelheid tijgertanden. De vader van de glinsterende maan verklaarde, dat hij genoegen nam met hetgeen zijn schoonzoon hem op rekening afbetaalde, maar tevens dat Dè Bo Hé voorloopig, tot aan de uitbetaling toe, slechts zoude zijn de verloofde van zijne dochter.

Sedert dien tijd doortrokken de prins het land, om jagt te maken op de dieren, van welke hij de onbrekende tanden moest verkrijgen. Er ontbrak nog veel aan de rekening, toen de kapitein Gaultier met het schip de jonge Frederika in die streken aankwam. De koning van Tassou, een rond spiegeltje van den kapitein ten geschenke ontvangen hebbende, als ook een keukenmes en eene bronzen schel, kreeg een hoog denkbeeld van de edelmoedigheid der Franschen, en vertrouwde zijnen zoon den kapitein toe, onder het geleide van zijnen neef en eerste staatsdienaar Ira Tow, hopende dat hij op deze lange reis genoeg zoude kunnen overwinnen, om aan de hebzucht van zijnen schoonvader te voldoen. De kapitein juist volk te kort komende, nam het voorstel aan, en zoo is het dan dat de vermoedelijke erfgenaam van het koningrijk Tassou het land der oliphantstanden verlaten heeft, en in Frankrijk is aangeland. Deze bijzonderheden zijn geene uitvindsels, maar letterlijk waar.

[illegible]

's BOSCH. Op heden den 26. dezer maand had de *algemeene vergadering van deelgenooten der Maatschappij tot Invoering der Zijdeteelt in Noord-Brabant* plaats.

Na al hetgene sedert eenigen tijd tusschen het bestuur en den directeur dezer maatschappij had plaats gehad en de onaangenaamheden en de procedures welke daaruit tegen het kennelijk belang van aandeelhouders voortgesproten waren, heeft het aan de ijverige en hoogstdoeltreffende pogingen van den heer mr. E. de Markus advokaat te Amsterdam, aldaar als gemagtigde van een groot aantal aandeelhouders uit die stad en andere plaatsen ter dezelve, gemagtigd door de medewerking van Z. Exc. den heer Staatsraad Gouverneur der provincie verontwaardigde Z. M. den Koning, het koninklijk besluit en het fonds der gistmaatschappij verkocht, alsmede aldus die van andere associatien aldaar tegenwoordig zijnde deelgenooten, nahoogst belangrijke discussien, moeten gelukken, in het algemeene belang eene reconciliatie tusschen het bestuur en den directeur tot-stand te brengen, waardoor niet allen [illegible] procedures vervielen, maar tevens ook [illegible] van deze maatschappij zonder nadere approbatie van Z. M.) en van diezelfden directeur, op denzelfden voet als te voren, is besloten, zullende binnen twee maanden de rekeningen en verantwoording van kommissarissen over den jare 1843, in eene daartoe expresselijk te convoceeren vergadering van deelgenooten geschieden, welke inmiddels zes weken na dato der nu gehoudene vergadering in het lokaal van het hoofd-etablissement ter visie van de deelgenooten zal worden gelegd.

Wenschen en hopen wij dat deze daargestelde verzoening in het belang van aandeelhouders en allen die verder daarbij betrokken mogten zijn moge strekken.

'S BOSCH. Men schrijft uit Oirschot.

Een onbekende heeft, naar hij voorgeeft uit Eindhoven in den *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* een artikel opgezonden waarin hij zegt een uitstapje naar Oirschot gedaan te hebben, om aldaar het schuttersfeest van St. Bastiaan bij te wonen. De anonyme schrijver heeft goedgevonden alleszoveel in hem is een belagchelijk kleed aan te trekken, en het voorgewende uitstapje was slechts een voorwendsel, om des te beter opbakken te kunnen doen, wat hij openlijk niet durfde. Het laffe en zoutelooze van dat verhaal is geen antwoord waardig. De heer baron *Sweerts de Landas*, zoo wel als de heer baron *Reede van Oudshoorn* zijn te ver boven den voorgewenden anonymen schrijver verheven, dan dat zij door zijn onnoozel geschrijf kunnen worden beledigd. En wat de schutterijen van Oirschot zoowel de nieuwe als die vroeger bestond aangaat, zij hebben te veel gevoel van eigenwaarde, dan dat zij zich aan het vuilaardig berigt zouden storen, dat te ver beneden hen is om het te kunnen beseffen. Indien wij van dat geschrijf melding maken, dan is het alleen, omdat het gevonden wordt in een blad, dat men gewoon is als een ministeriel blad te beschouwen. Wij begrijpen niet hoe een ministeriel blad zijne kolommen verleenen kan aan berigten, die geen ander doel kunnen hebben, dan twist en tweedragt te zaaijen, waar vrede en eensgezindheid heerscht.

KULIK 22 Julij. Uit ons muzijk-gezelschap, waaraan het grootste gedeelte der voornaame ingezetenen onzer gemeente heeft deelgenomen, is in navolging van vele plaatsen in de meijery, van 's Bosch en baronie van Breda, ook eenen schuttersdoelen opgerigt, den gezellige doelen genaamd, [illegible] den societeij-houder H. van Thiel.

Aldaar vergaderde gisteren een negental schutters, om koning te schieten; huis en schutters-tent waren reeds vroeg met vlaggen versierd, deze plegtigheid aanduidende.

Deze sedert vele eeuwen [illegible] vorsten en liefhebbers hooggeschatte [illegible]ening begon gisteren namiddag omstreeks vier ure, ten aanzien van honderden aanschouwers, zoo uit deze als omliggende gemeenten, te zaam gevloeid. Naar den tijd hunner oefening toonden de schutters vele bekwaamheid in het behandelen van pijl en boog. De muzijk deed zich bij afwisseling onder de oefening hooren en werd deze feestvreugde, nadat de heer P. A. Groes, door het behalen der meeste punten, als koning was geproklameerd, tot laat in den nacht met eenparige vreugde onder allerlei vermaken voortgezet en in de volkomenste harmonie geëindigd.

— Men verneemt dat het provinciaal genootschap van kunsten en wetenschappen in Noord-Brabant in zijne vergadering van den 9 dezer maand, de heer L. G. Visscher [illegible] aar in de vaderlandsche geschiedenis [illegible] de Utrechtse, tot [illegible] verkozen heeft.

[illegible] schrijft uit Hengelo

Er bestaat alhier een pensioenaat dat door

religieuzen. Het-zelve is gebouwd en wordt ondersteund door de milde hulp van eenige liefderijke personen. Het telt 27 leerlingen, die in het gesticht wonen. Mgr. de bisschop van Luik heeft voor eenigen tijd aldaar het vormsel toegediend, en is bijzonder te vreden over den voortgang in de godsdienstige kennissen, welke de jonge meisjes onder de leiding der religieusen hadden gemaakt. Er werden te dier gelegenheid door de pensionnaires aanspraken gehouden in verschillende talen, en dat met zooveel naieviteit en vrijmoedigheid, dat de prelaat niet kon nalaten daarover zijne volkomene tevredenheid te betuigen. Des anderendaags bezocht Mgr. de school der buitenleerlingen, welke ook door dezelfde religieusen wordt gehouden. Ook daar vond Mgr. rijke stof tot tevredenheid. En werkelijk dit gesticht is uitmuntend geregeld voor de opvoeding, en onder alle opzigten zeer aanbevelenswaardig.

— Z. M. de koning is na eene afwezigheid van zestien dagen, van hoogstdezelfs togt naar het groothertogdom Luxemburg, den 25 deser, in de residentie teruggekeerd.

ROTTERDAM. Naardien Zijne Majesteit de koning, aanstoord den stoombot *prins van Joinville* den 26 van Coblentz verwacht werd, waren door den heer direkteur der marine Ver Huell bevel gegeven aan Zr. Ms. brik *Pegasus* en stoomschip *Vesuvius*, bij het voorbijvaren van Z. M., de honneurs te bewijzen. Omstreeks half vier ure passeerde de rijk met vlaggen en bloemtestoenen versierde stoomboot de ten anker liggende oorlogsvaartuigen. De brik *Pegasus* begroette Z. M. met een koninklijk salaut, terwijl de toppen geheschen werden, welk saluut door de stoomboot *prins van Joinville* beantwoord werd. Na het binnenkomen der haven van 's rijks werf, werden Zr. Ms. rijtuigen daarlijk aangeboden, waarop Z. M. met hoogstdezelfs gevolg onmiddelijk de reis naar de residentie aannam.

— Naar men vernemt zullen tot het bijwonen van de herfst oefeningen van de milicine der ligtingen van 1841 en 1842 verschoond zijn die milicins der gemelde ligtingen, welke zich zoodanige gunst, door hunne gedragingen, gedurende den tijd dat zij onder de wapenen zijn geweest, hebben waardig gemaakt, en geene schuld op het kleedingen reparatiefonds hebben achtergelaten.

— Het besluit, door de provinciale staten van Vriesland, in hunne vergadering van 18 deser, naar aanleiding van een door den heer baron van Heemstra gedaan voorstel genomen, om opnieuw een adres aan den koning in te dienen, ten einde eene spoedige herziening der grondwet te verkrijgen, welk hier in sommige kringen nog al opzien, dewijl velen, het meer of minder wenschelijke eener zoodanige herziening geheel in het midden latende, van gevoelen zijn dat de staten eener provincie, als zoodanig, met het aanbieden van een adres van dien aard en strekking buiten de grenzen der attributen treden, hun door de bestaande grondwet, die door ieden hunner bezworen is, voorgeschreven, aan dat het gouvernement, dien ten gevolge, genoodzaakt zou zijn de rekwestranten een nee in hunnen eisch terstond kenbaar te maken.

— De provinciale staten van Utrecht hebben, op het voorstel van den heer Boddijder, met 24 tegen 6 stemmen besloten voortaan verzoeken om verkoopingen over te gaan, dan nadat de leden gelegenheid gehad zouden hebben zich dienaangaande onderling te verstaan.

— Uit Maastricht schrijft men, dat aldaar binnen kort wordt verwacht Z. Exc. de minister van justitie, met het doel om dier koning zoo zijn de dan de heren spoedig aanwezig tusschen Maastricht en Aken, in verband met de lokomotiefspoorweg.

Uit Maastricht berigt men verder, dat tusschen die stad en Roermond en Venlo eene geregelde stoombootvaart is begonnen, welke men weldra in verbinding hoopte te brengen met eene dienst tusschen de laatstgenoemde stad en Amsterdam, langs de Maas.

De hooge raad der Nederlanden heeft dezer dagen, bij arrest, uitspraak gedaan in de zaak van den vleeschhouwer J. W. R. Haffner, die bij het hof van Zuid-Holland was veroordeeld tot de straffe des doods, ter zake van poging tot broedermoord. De hooge raad heeft naar aanleiding der bij arrest op wettig bewezen aanwijzingen en getuigenbewijs aangenomen daadzaken, op welker bewijskracht in kassatie niet kan worden teruggekomen, overwogen, hoe uit die daadzaken volgt, dat de rekwirant van kassatie niet slechts het het voornemen heeft gehad om zijnen broeder eene wonde toe te brengen maar om hem van het leven te berooven, en die aanval daartoe zeer voorhandachtelijk was geschikt, dat de hooge raad heeft mitsdien het ingesteld beroep verworpen, zoodat de uitgesproken veroordeeling blijft bestaan.

Ingezonden Stukken.

WEDSTRIJD DER HANDBOOG-SCHUTTERIJEN.

De Societeit de Unie alhier zal dit jaar op maandag den 26 augustus, weder het Nationaal Konkours geven, voor alle de binnen het Rijk en Hertogdom Luxemburg bestaande handboog schutterijen, om te dingen, naar de gouden, zilveren en bronzen medailles, als mede met eene decoratie, uittereiken aan den schutter, die van alle, de meeste punten zal geschoten hebben; met toekenning eener bronzen medaille, aan de schutterij, die (linia recta) het verst komend is; alle schutterijen en dus ook degenen, welke bij hen niet speciaal bekend en afzonderlijk uitgenoodigd zijn, zullen tot de mededinging worden toegelaten, mits 8 dagen bevorens, aan de societeit per missive, franko, van hunne komst kennis gevende, en bij hunne komst voorzien zijnde, van een maandat, door de kommissie hunner doelen onderteekend, inhoudende de namen der zes, ter mededinging afgevaardigde schutters, alsmede der hen vergezellende een of twee kommissarissen en vaan- of banierdrager, als deze bestaat.

Gedurende den wedstrijd zal op de zaal der societeit bar zijn, na afloop, van af den troon de ceremetalen worden uitgereikt, de tuin rijk geïllumineerd zijn, en luisterrijk vuurwerk in denzelven worden afgebrand.

Uitwatering.

IX.

Bij de overweging der behandeling van dit onderwerp zie de belangrijke cirkulaire van het gedeputeerd bestuur in het provinciaal dagblad opgenomen) aan de polderbesturen toegezonden; dan eene nog belangrijkere omstandigheid heeft er plaats gehad.

Verschillende grondeigenaren hebben zich bij rekwest tot den koning gewend, met de ootmoedige bede, dat Z. M. de uitwatering van het ontworpen uitwaterings-kanaal, van hetwelk de welvaart van een groot gedeelte van Noord-Brabant afhankelijk is, zoude willen bevelen.

Dit verzoek is onmiddelijk uit 's konings kabinet aan de provinciale staten toegezonden, en gelijk het verslag der zittingen van dat kollegie in dit dagblad medegedeeld, hebben de provinciale staten, bij *acclamatie* besloten:

Dat « de vergadering onder eerbiedige dankbetuiging voor de welwillende mededeeling het verzoek der rekwestranten appuijerende, zich hiertoe gaarne en met de hartelijkste gunst tot spoedige verwezenlijking van dit belangrijke onderwerp zal intreden."

De beschouwingen over het nut der uitwatering, in dit dagblad medegedeeld, hebben dus eene volle sanctie van het hoogst provinciaal gezag ontvangen. En dit is te belangrijker, omdat de provinciale staten in polderzaken wetgevers zijn, en dat het dus niet bij eene bloote uiting van meening kan blijven, maar dat die staten hunne grondwettige magt zullen weten te handhaven en te doen gelden, zoo onverhoopt overreding te kort schoot, om eenstemmigheid daar te stellen.

Het vertrouwen mag ontstaan, dat eenmaal het tijdperk van plannen en beschouwingen, van vertoogen en circulaires een einde zal nemen, om het tijdperk van werkdadigheid te doen geboren worden.

Een groot kwaad van den tegenwoordigen toestand, is de onzekerheid over de uit te voeren werken, waarin alle polders verkeeren, en die hen belet, handen aan het werk te slaan en elk voor zich een redmiddel te zoeken. Die onzekerheid moet ophouden; wat immers is sedert 1820 ten behoeve der uitwatering, uitgevoerd?

Voor de boven polders is niets gedaan. Ten behoeve der lager liggende polders is de hoogte der tusschendijken bepaald; dan die bepalingen worden jaarlijks door feitelijke doorgravingen verijdeld.

Ten behoeve van Laaghemaal zijn de vroeger aan het Weld aanwezige sluis en watermolen verdwenen.

Een dergelijk lot is aan den watermolen, aan de blaauwe sluis gestaan hebbende, ten deel gevallen.

De Meerwijksche sluis te Orthen, is weggespoeld en door eenen dijk vervangen.

Ten behoeve van het Boschbroek, is door de daarstelling van de Zuid-Willemsvaart een tak der Aa afgesneden, en sedert zijn aan die vaart beren of [illegible], die den afloop van het Dommelwater stremmen.

Ten behoeve van den polder de Honderd Morgen is de uitwatering aan het fort Isabelle toegedacht. De Bossche sloot is eenmaal uitgediept, dan de [illegible] polder van het Boschgegeven.

De uitwatering der Dinze, is door eene in derzelver mond geschoten [illegible] verhaard, die plaat blijft ongestoord liggen.

Met uitzigt op nieuwe konstwerken worden de oude hulpmiddelen verwaarloosd, de nieuwe beletselen niet opgeruimd; en zoo doende wordt niets verbeterd, in [illegible] van dag tot dag verergerd. Het is meer dan tijd aan dien toestand een einde te maken.

Uittreksel

Uit het VERSLAG der gedeputeerde staten nopens den staat der provincie Noord-Brabant sedert julij 1843 *tot julij* 1844.

Gevangenissen.

Opzigtens de gevangenis, vroeger onder den naam van huis van reklusie en [illegible] Vughtgenbosch bekend, [illegible] militaire herstelling dadelijk gedesigneerd, en [illegible] werkelijke herstelling of onderhoud ten vorigenden jare bij [illegible] G. A. deliberatien zijn aanhangig [illegible] wij vermelden, dat wij ten gevolge van [illegible] G. A. resolutie van 8 [illegible] hout 10 hebben toegestemd, om een [illegible] die kosten bij te dragen en dat dit, bij de [illegible] aangenomen zijnde, ten gevolge gehad [illegible], dat de aanbesteding dezer herstelling, onderhoud, waarondermobilair, de som van *f* 59[illegible] drogende, den [illegible] januarij 1844, voor [illegible] jaar heeft plaatsgehad; dat die aanbesteding door Z. Exc. den minister van justitie [illegible] geëxamineerd, uit kracht van het koninklijk besluit [illegible] 16 januarij 1844, no. 8, onder bepaling dan volgens voorgemeld besluit, door de stad 's Hertogenbosch in [illegible] kosten wegens de herstelling [illegible] gebouwen [illegible] van de degradatie [illegible] defekten [illegible] militaire inlegering [illegible] toegebragt, [illegible] 1741,60 zal worden [illegible] en de overige uitgaven tot een achtste door de provincie, en het overschietende door het rijk zal worden betaald.

Wat de huizen van arrest aangaat, die zoo veel noodig nog in de hoofdplaatsen der kantons moeten worden daargesteld, heeft dit steeds een punt onzer overwegingen uitgemaakt, terwijl de dispositien daaromtrent door ons genomen, sukcessivelijk door de zoodanige zullen worden opgevolgd, als allen kunnen strekken om de bepalingen na te komen, welke ter dezer zake zijn gemaakt en voorgeschreven.

Met betrekking tot het beheer der gevangenissen in deze provincie, kunnen wij U. E. G. A. mede deelen, dat de vertrekken welke tot zamenstelling van het burgerlijke en militaire huis van verzekering te 's Hertogenbosch in gebruik zijn, even als de zolders en magazijnen, steeds in goede orde en reinheid gehouden worden.

Door de aanbesteding van het onderhoud en de herstelling van het gesticht, zullen alsnu de billijke klagten en bezwaren, te dier zake door de kommissie van administratie over hetzelve bij herhaling ingebragt, opgeheven zijn.

In de verpleging en het onderhoud der gevangenen is op den gewonen voet en naar behooren voorzien geworden, even als ook in de behoeften voor zieken en ververschingen voor de gevangenen, welke steeds door den cipier uit zijne kantine zijn verschaft.

Het geheele getal der verpleegdagen is geweest 66,443. De kosten van onderhoud hebben bedroopen voor de gezonde gevangenen *f* 8,392,19½, wegens bewassching, verwarming, verlichting enz *f* 534,03, wegens bijzondere voeding van zieken *f* 985,90; en wegens geneesmiddelen *f* 230,24½. Het getal verpleegdagen op eigene kosten of ten laste van andere kassen, is geweest 2201.

Van kleeding en [illegible] redelijk voorzien geweest, doch zijn, uithoofde der steeds talrijke bevolking, vele voorwerpen uit de finaal afgelegden, na het aanwenden van herstellingen, aan onverroordeelden van de huizen van bewaring, van arrest en justitie, aan militairen voor den krijgsraad, alsmede aan de talrijke transporten bedelaars en landloopers welke van hier naar de Ommerschans [illegible] vervoerd, als volstrekt onontbeerlijk gegeven, en is alzoo zonder eenig verlies van nieuwe of goede voorwerpen uit het magazijn, in de vele behoeften dier gevangenen naar behooren voorzien geworden. Er is geen arbeid van 's rijks wege in het gesticht verrigt; de eenige arbeid welke heeft plaats gehad, heeft bestaan in kleedermakers- en schoenmakerswerk.

Over het gedrag der gevangenen in het algemeen kan, met uitzondering van eenigen, welke voor overtredingen zijn gestraft geworden, eene zeer goede getuigenis worden gegeven. Diegene der veroordeelden welke omtrent de helft van hunnen straftijd hebben ondergaan, en zich bij uitstek goed en ordelijk, zonder eenige straf, hebben gedragen, worden in de huishoudelijke dienst geplaatst en tot al het huiswerk gebezigd; dezelve zijn dan ook geplaatst op eene zaal nevens de keuken, en wordt uit deze zaal eene zoogenaamde tweede klasse zamengesteld, terwijl die der strafgevangenis de eerste klasse uitmaken.

De uitdeeling en het gebruik der spijzen geschiedt regelmatig en op de daartoe bij de reglementen bepaalde uren.

Dagelijks, als de weersgesteldheid het toelaat, worden de gevangenen zaals-gewijze op de wandelplaats gebragt, onder het toezigt van eenen bewaarder en eenen schildwagt, ter verluchtiging toegelaten.

De godsdienst-oefeningen en het godsdienstig onderwijs geschieden geregeld door de geestelijken van beide gezindheden, in een daartoe geschikt vertrek. Diegenen welken tot de Roomsch-Katholijke of tot de hervormde godsdienst behooren, wordt zoo veel mogelijk gelegenheid verschaft, om ook hunnen godsdienst te kunnen beoefenen. Schoolonderwijs wordt in de gevangenis niet gegeven.

Het personeel der beambten en bedienden bestaat uit een cipier, een officier van gezondheid der 2 klasse, een Roomsch-Katholijk en een [illegible] geestelijke, een portier, een bewaarder der 1e en drie bewaarders der 2e klasse, en eene [illegible]

In het personeel der leden van de kommissie van administratie over die gevangenis, heeft alleen deze verandering plaats gehad, dat ten gevolge van het verleende eervol ontslag aan den heere mr. J. B. Hansen van de Mortel, de heer L. H. Rouppe van der Voort, bij Zr. Ms. besluit van den 29 novembr. 1843, no. 59, tot lid van dat kollegie is benoemd geworden.

Opzigtens de huizen van arrest te Breda en Eindhoven (de eenige welke in deze provincie bestaan) hebben wij geene bijzonderheden aan U. E. G. A. mede te deelen. In het personeel der kollegien van regenten heeft geene verandering plaats gehad.

Voor het behoorlijk onderhoud en de reinheid dier gestichten, als mede voor de goede verpleging der gevangenen, wordt de meest mogelijke zorg gedragen; terwijl de kollegien van regenten steeds toezien, dat aan de voorwaarden waarop de kontrakten wegens de leveranties der benoodigdheden voor het onderhoud der gevangenen zijn gesloten, stiptelijk worden voldaan.

CORRESPONDENTIE.

C. wenscht de aandacht van het gemeente-bestuur van *Heeswijk*, of wil zulks nogt aangaan, gevestigd te hebben, op het baldadig gedrag der *Heeswijksche gemeente*, die bij [illegible] passeeren van rijtuigen, door achter op dezelve te klimmen, deze niet alleen beschadigen, maar tot onberekenbare ongelukken kunnen aanleiding geven.

Advertentien.

Heden ontviel mijnen [illegible] zoon, *M. C. A. E. WALTER*, geliefde echtgenoote van *G. A. DE BRUYN*,

LANGEL, den 27. *Julij* 1844.

Op den 22. dezer, overleed in zeventigjarigen ouderdom, op den huize Voorburg te *Vught*, mijn waarde Echtgenoot *JOANNES DIEPEN*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz.; voorzien van de Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk.

H. DE FREDERIX.
Wed. J. DIEPEN.

De Notaris *A. P. BOLSIUS*, te *'s Bosch*, zal voor zijnen Principaal, publiek opveilen en verkoopen:

1°. Een ruim en sterk PAKHUIS, met twee GRAANZOLDERS, genaamd de gekroonde Valk, staande en gelegen te *'s Bosch*, op de Breede Haven, gekn. G. No. 116, V. G. 98.

De Graanzolders zijn in huur bij den VAN DE GRIENDT *voor* *f* 100,00 *'s jaars, tot* 1 *Sept.* 1844.

2°. Eene OPENPLAATS met LOODS, hebbende eenen uitgang in een straatje, genaamd de Krommen Elleboog, gelegen achter voors. Pakhuis, geschikt tot bouwing van woningen.

Beide Koopen zijn Radastraal bekend in Sectie G. No. 1916, groot 1 Roede 51 Ellen, belend voor den Heer KLOSNER, en Juffr. de Wed. SWILDENS.

Zullende deze Koopen, in Massa en Parceelen worden geveild, en aanwaard binnen worden [illegible] *Kooppenningen.*

Deze verkoop zal geschieden te *'s Bosch*, in het Eindhovensch Koffyhuis, bij M. LANDHEER op Vrijdag den 9. Augustus 1844, des middags ten 7 uren, *provisionelli*, zullende de *finale* verkoop op Vrijdag den 16. Augustus 1844, op plaats en uur voormeld, plaats hebben.

De ondergeteekende betuigt bij deze zijnen openlijken dank aan allen, die hem hunne welwillende hulp hebben betoond tot herkrijging van zijn Paard, hetwelk in den nacht tusschen den 14 en 15 dezer uit de weide vermist was, en voornamelijk aan den WelEd. Achtb. Heer Burgemeester van ETTEN, als hebbende hiertoe bijzonder bijgedragen, en door wiens ijverige nasporingen de persoon, die hetzelve ontvreemd had, in handen der Justitie is overgeleverd.

Drunen den 26 Julij 1844.

A. M. VAN DEN BOSCH.

Hanover of Zinkensnuif

van de Erven Ls. LEON, te 's Hage.

Deze zoo zeer alom gezochte wordende SNUIF van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen, volgens het Ministerie van Binnenlandsche zaken als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage, bekend zijn, welke Snuif daarenboven door de bevoegde Autoriteit te Kleef is onderzocht en [illegible] overtreft, zoo verre het doel van alle [illegible] Snuiven, namelijk DE ONTLASTING VAN HET STOPPING IN HET HOOFD, en dezelve met regt tot dagelijksch en algemeen gebruik, kan worden aanbevolen.

Gemelde SNUIF is thans, behalve bij de Gevaardigers te 's Hage, bij hunne Correspondenten in de voornaamste steden van ons Land, à 40 cents in een pakje van 1 Nederl. Ons, à 20 cents in een pakje van een half Ned. Ons, en in vele Winkels ook bij het Lood, verkrijgbaar gesteld, als zijnde

Voor NOORD-BRABAND: 's Bosch, de Heeren *E. Lian en Zonen*, boekhandelaars te Den Bosch; [illegible] *J. C. Verkouteren*, boekhandelaar; Breda, de Wed. *H. van Ooonn*; Geertruidenberg, *G. C. Hoort*; Gemert, *J. Haest*; Heusden, *B. Veerman*, Liempde, *B. van de Sanden*; Oss, *J. de Louw*; Tilburg, *van der Voort*; Waalwijk, *J. van der Laet*; en Zevenbergen, *J. van Steen*.

Voor GELDERLAND: Arnhem, *A. G. Klaasen*; Bommel, *J. H. Meijberg*; Doesburg, *D.* en *H. Wimenga*; Harderwijk, *Uitenhage*; Kuilenburg, *W. Hudius*; Nijmegen, de Wed. *Herwijer*; Nijkerk, *A. van der Flier Azn.*; [illegible] Wageningen, *H. Meijar*; alle handelaars in Tabak en Snuif; Thiel, *C. Compagne*; en Zutphen, *J. C. Oeffeman*, boekhandelaar.

Ter voorkoming van alle misleiding, worden de gebruikers dezer SNUIF verzocht, steeds op het adres van de Vervaardigers acht te slaan te lezen, als op dat der Correspondenten, te [illegible] daar gemelde Snuif word nagemaakt in pakjes van gedegezinen inhoud van gelijken vorm gesloten en met dezelfde kleur van papier omplakt.

Graanmarkt van 's Hertogenbosch

van Maandag, Dingsdag en Woensdag, den 22, 23 en 24 Julij 1844.

Rogge was in ruime mate aangevoerd, die van 70 tot 72 Nederlandsche ponden het mud, en van goede kwaliteit zijnde, vond aan nagenoeg vorige prijzen gemeen koopers, niettemin traag afgaande.

Boekweit, bij matigen toevoer, is aan onderstaande prijzen verkocht geworden.

Haver weinig ter markt; de navolgende prijzen zijn besteed geworden, per Nederlandsch mud als:

ROGGE.	*f* 4,75 à *f* 5,40.
BOEKWEIT.	- 4,85 - - 5,15.
HAVER.	- 0,00 - - 2,65.

Presumtive waarde op wigt:

ROGGE van 69, N. P.	*f* 5,05,	van 71, N. P.	*f* 5,30.
BOEKW. » 67, » »	- 4,90	» 69, » »	- 5,15.
HAVER » 41, » »	- 2,30,	» 43, » »	- 2,55.

Zijnde de middelprijs der Rogge, waarna de zetting van het Brood op Donderdag den 25 dezer, is geschied *f* 5,12½.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood 26½ Cts.
Het Nederlandsch pond Boter *f* 0,00 à *f* 0,58.

De zetting van het Tarwe-Brood, wordt alhier geregeld naar de Prijs-Courant der Beurs van Rotterdam, welke is als volgt:

Tarwe. Roode Maddel.
Nieuwe Zeeuwsche, [illegible]
Rhijn en Kleefsche, 1840, middelmatig - 8,75
Kleefsche en Honglandsche, 1843, idem - 9,16½

BEURS VAN AMSTERDAM.

Saturday 27 July [illegible]

[illegible]

Gedrukt bij A. [illegible] ROOY.